

„KSIĄŻKA PRZYJACIELEM CZŁOWIEKA”

Wpływ czytania książek na rozwój dziecka.

Czytać czy nie czytać? Oto jest pytanie! Oczywiście, że czytać! Umberto Eco powiedział: „*Kto czyta książki, żyje podwójnie*”. A przysłowie chińskie mówi: „*Książka jest niczym ogród, który można włożyć do kieszeni*”. Niestety, współcześnie książki nie cieszą się zbyt dużą popularnością. Według raportu opracowanego przez Bibliotekę Narodową: „Stan czytelnictwa w Polsce w 2014”, książki czyta około 40% społeczeństwa, w 16% gospodarstw domowych nie ma żadnych książek, kolejnych 15% posiada tylko podręczniki szkolne. Aż 19 milionów Polaków nie miało w ostatnim roku w rękach ani jednej książki. Myślę, że te dane o czytelnictwie są przerażające.

Czy my, rodzice, nauczyciele, wychowawcy chcemy aby nasze dzieci były mądre, szczęśliwe, aby pięknie mówiły i spełniały się w życiu? Oczywiście że tak. Dla każdego z nas prawidłowy rozwój dzieci powinien być niezwykle ważny. Istnieje wiele czynników wpływających na rozwój nie tylko mowy dzieci. Jednym z nich, bardzo ważnym, jest właśnie czytanie dzieciom książek. I to już w wieku prenatalnym, czyli gdy znajdują się w brzuchu mamy. Gdy dziecko jest już na świecie zna głos rodziców, kojarzy dźwięki, czytane mu wiersze i opowiadania. Dlatego ważne jest, by po urodzeniu się dziecka czytać mu jeszcze więcej. W ten sposób maluszek uczy się rozumieć mowę, czyli tworzy tzw. słownik bierny. Czytanie pozwala dziecku poznawać poprawną mowę, z odpowiednim akcentem, rytmem. W późniejszym wieku rozwija słownictwo dziecka oraz uczy prawidłowej budowy zdań i pytań.

Czytanie kilkuletnim dzieciom rozbudza w nich ciekawość świata i pomaga im zrozumieć siebie i innych. Dzieci utożsamiają się z postaciami książkowymi, razem z nimi przeżywają różne emocje (radość, strach, smutek). Naśladują zachowania, uczucia bohaterów, a także uczą się zachowań społecznie akceptowanych i nieakceptowanych.

Czytanie doskonale usprawnia pamięć i stymuluje rozwój mowy. Książki poszerzają wiedzę o świecie pomagając w ten sposób odnosić sukcesy w przedszkolu i w szkole. Dzięki książkom dziecko poznaje nowe pojęcia, miejsca na świecie, ludzi i ich kulturę.

Dzięki wspólnemu czytaniu książek buduje się wspólna więź emocjonalna między rodzicami a dziećmi. To bardzo szczególna forma spędzania czasu z dzieckiem. Dzięki czytaniu cała rodzina może być razem, a przeczytane opowiadania i bajki są wspólną okazją do rozmowy o świecie, życiu, jego radościach i smutkach.

Wspólne, głośne czytanie z dzieckiem może pomóc mu pokonać wiele problemów. Każde dziecko czegoś się boi, wstydzi, przeżywa frustracje. Niektóre z lęków mogą być dla rodziców dziwaczne, a nawet absurdalne. Często nie jest łatwo się ich pozbyć. Są one dla dzieci bardzo rzeczywiste i mogą negatywnie wpływać na ich rozwój. Książka daje wsparcie w zmaganiu się z różnymi problemami. Taką rolę odgrywają bajki terapeutyczne. Mogą pomóc w radzeniu sobie z sytuacjami trudnymi takimi jak: frustracje, lęki, niska samoocena.

Czytanie książek to doskonały sposób na relaks i odpoczynek. Daje spokój i ciszę. Bywają dzieci mające problem z wyciszeniem się po stresujących, emocjonujących chwilach w szkole czy przedszkolu. Czytanie (szczególnie to wieczorne) pozwoli dziecku na uspokojenie się i wypoczęcie.

Myślę, iż czytanie jest w dzisiejszych czasach ważniejsze niż kiedykolwiek w przeszłości. Wiele dzieci bardzo często korzysta z komputera, telefonu, telewizji, co niestety źle wpływa na ich rozwój. Na stronie Niebieskiej Linii czytamy: „Z analizy badań dotyczących wpływu telewizji na zachowanie dzieci wynika, że dzieci które spędzają dużo czasu na oglądaniu telewizji są bardziej dominujące, agresywne, uparte niż te, które poświęcają temu zajęciu mało czasu” Z kolei na stronie Maluchy.pl czytamy: „Dzieci, które oglądają dużo telewizji, mają uboższe słownictwo, słabsze zdolności matematyczne oraz mniejsze umiejętności skupiania się na pracy. Ponadto, co może przekładać się na kłopoty z adaptacją w przedszkolu, dzieci te są bardziej podatne na docinki oraz prześladowania ze strony rówieśników.” Wyjściem z tej sytuacji jest właśnie czytanie książek, o czym pisze np. Piotr T. Nowakowski (doktor pedagogiki, dziennikarz i publicysta oraz wykładowca Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego) w rozmowie: „Książka vs telewizor” na stronie Projektkzo.pl.: „Antidotum dla tej sytuacji poszukiwałbym w wychowaniu do czytelnictwa, które powinno się rozpoczynać w rodzinie. Dobry przykład ze strony najbliższych, domowa biblioteka, atmosfera sprzyjająca czytaniu. To wszystko może towarzyszyć dziecku już od najmłodszych jego lat, o czym przekonuje dr Justyna Truskolaska na kartach swej arcyciekawej książki pt. „Wychować miłośnika książki, czyli czytelnictwo i okolice”. Pożyteczne w tym względzie są oczywiście również wszelakie akcje promujące czytelnictwo, jednak nic nie zastąpi w tym względzie rodziny.”

Tak więc czytanie jest bezcenne. Ale co czytać i proponować dziecku aby było wartościowe? Należy zwrócić uwagę na wybór książek. Książka powinna być kolorowa, estetycznie wydana, bez błędów językowych. Warto jest posiadać takie pozycje, w których na przykład dziecko czytałoby razem z dorosłym, poprzez nazywanie obrazków umieszczonych w tekście. Wybierając książki szczególnie zachęcam do korzystania z tzw. „złotej listy.” To spis pozycji, które są polecane przez Fundację ABC XXI Cała Polska czyta dzieciom.

Dla dzieci najmłodszych proponowałabym:

- ✚ książki z wyliczankami, np. *Entliczek pentliczek czyli polskie wyliczanki* J. Frugalińskiej,
- ✚ książki z wierszykami paluszkowymi, czyli wierszykami do pokazywania na palcach (np. *Wierszyki paluszkowe* K. Sąsiadka);
- ✚ książki interaktywne, z klapkami do otwierania, paskami do wysuwania, kółkami do kręcenia (ćwiczenie rąk bardzo wspomaga rozwój mowy)
- ✚ książki rymowane, poezje dla dzieci, przy czytaniu których można klaska (Julian Tuwim czy Jan Brzechwa);
- ✚ książki z zapisem dźwięków, wydawanych przez zwierzęta czy przedmioty z otoczenia, książki o kolorach, kształtach

Dla przedszkolaków wspaniałe będą:

- ✚ książki, których bohaterami są zwierzęta (np. seria książek D. McKee o Elmerze, słoniu w kratkę);
- ✚ książki – rysowane wierszyki gdzie słowa połączone są z elementami graficznymi („Rysowane wierszyki” Wandy Szumskiej).
- ✚ książki, których bohaterami są dzieci z różnych stron świata
- ✚ książki o doświadczeniach z codziennego życia (wizyta u lekarza, u dentysty, wyjście do teatru, pojawienie się rodzeństwa itp. – tu bardzo ciekawa seria książek o Kamyczku.)
- ✚ Wspaniała pozycja: to „Przytulanki, czyli wierszyki na dziecięce masażyki” Marty Bogdanowicz, gdzie poza recytacją wierszyków następuje stymulacja dotykowa w postaci masażu ciała.
- ✚ Książki Agnieszki Frączek i Grzegorza Kasdepke polecam każdemu!

Należy pamiętać aby nigdy nie traktować czytania jak kary! Nikt nie polubi czegoś, co ma robić za karę!

Korzystajmy z bibliotek! To doskonałe miejsce na oglądanie książek i wypożyczanie ich do domu. Niestety, dzisiaj książki są bardzo drogie i zaprzyjaźnienie się z biblioteką jest świetnym rozwiązaniem na poznawanie nowych książek.

Czytanie książek to ogromna radość i świetna zabawa! Dlatego poświęcajmy jak najwięcej czasu książkom i sobie samym. Bycie razem i dawanie sobie miłości to najlepsza inwestycja .

Miłego czytania☺

Beata Finster – logopeda

Wrzesień 2015